

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Kemal Memişoğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Rahmi Aşkın TÜRELİ
İzmir Milletvekili

Uyuşturucu madde bağımlılığı tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de en ciddi toplumsal sorunlarından biri haline gelmiş; bireylerin sağlığını, aile yapısını ve toplumun huzurunu doğrudan tehdit eden boyutlara ulaşmıştır. Özellikle gençler arasında uyuşturucu kullanımının artışı, geleceğimizin teminatı olan kuşakların sağlığını ve toplumsal bütünlüğümüzü tehdit etmektedir.

Yapılan araştırmalar ve yayımlanan raporlar ülkemizde bazı bölgelerde uyuşturucu madde kullanma yaşının 10'a düştüğünü ortaya koymaktadır. Bu durum özellikle gençlerimizin ve çocuklarımızın uyuşturucu madde bağımlılığından uzak tutulmalarına yönelik çalışmalara hız verilmesi zorunluluğunu ortaya koymaktadır. Bu mücadelede ailelere, eğitimcilere, sivil toplum kuruluşlarına olduğu kadar devlete de önemli görev ve sorumluluklar düşmektedir.

Bu konuda hazırlanan Raporlarda yer alan bilgilere göre; ülkemiz, gerek Asya'da üretilen ve Avrupa'ya transfer edilen başta eroin olmak üzere afyon türevleri kaçakçılığında ve aynı bölgede son yıllarda imalatı ve kaçakçılığı artmaya devam eden metamfetaminde, gerekse Avrupa'da üretilen ve Asya'ya sevkiyatı yapılan sentetik uyuşturucu ve bu maddelerin üretiminde kullanılan kimyasalların kaçakçılığında transit ve hedef ülke konumundadır.

Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'na (EGM-KOM) bağlı Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi'nce (TUBİM) 2024 yılında hazırlanan "Türkiye Uyuşturucu Raporu"na göre; Türkiye genelinde 2022 yılında 246.237, 2023 yılında ise 251.851 olaya müdahale edilmiştir. Bu olaylarda 313.416 şüpheli yakalanmıştır.

Türkiye'de 2023 yılında gerçekleşen 251.851 uyuşturucu olayının suç türlerine göre dağılımı incelendiğinde; 207.971 olayın (%82,6) kullanma amaçlı uyuşturucu madde satın almak/kabul etmek/ bulundurmamak, 38.021 olayın (%15,1) uyuşturucu madde imal ve ticareti yapmak, 4.902 olayın 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanuna muhalefet, 814 olayın (%0,3) uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma/ özendirme ve 143 olayın (%0,1) ise 3298 sayılı Uyuşturucu Maddelerle İlgili Kanuna muhalefet kapsamında gerçekleştiği görülmektedir.

Yine söz konusu rapordaki bulgulara göre 2023 yılında 300 doğrudan madde bağlantılı ölüm meydana gelmiş olup ölenlerin 278'i Türk vatandaşdır. Madde bağlantılı ölümler incelendiğinde 300 ölümün 185'i çoklu madde kullanımından kaynaklanmıştır. 2023 yılında

doğrudan madde bağlantılı ölümlerin en yaşlısının 66 yaşında olduğu ve bu ölümün çoklu madde kullanımına bağlı gerçekleştiği görülmüştür. Ölümlerin yaş ortalaması 35'tir. 30 yaş altı ölümlerin oranı ise %34,3'dür.

2023 yılında sadece tedavi merkezlerine yapılan toplam ayaktan tedavi başvuru sayısı 349.393, yataklı tedavi merkezlerine yapılan başvuru sayısı ise 16.291'dir 2023 yılında yatarak tedavi görenlerin cinsiyete göre dağılımları incelendiğinde, %90,3'ünün erkek, %9,7'sinin kadın olduğu anlaşılmaktadır. Tedaviye başvuran hastaların yaş ortalaması 29,78 olarak ölçülmüştür. Tedavi olanların yaş grubuna göre dağılımı incelendiğinde, tedaviye başvuranların 25-34 yaş grubu arasında yoğunlaştığı ve bu yaş grubundaki hastaların toplam hastalara oranının %51,1 olduğu görülmektedir. 2023 yılında yatarak tedavi gören hastaların maddeye ilk başlama yaşı ortalamasının 22,2 olduğu görülmüştür.

Öte yandan, yıllara göre tedavi edilenlerin sayısında da ciddi artışlar görülmektedir. Bir başka deyişle, 2009 yılında ayakta tedavi için başvuranların sayısı 107.000 iken, 2023' de bu sayı yüzde 226'lık artışla 349.393'e çıkmıştır. Bununla birlikte, uyuşturucuyla mücadelede tedavi merkezi sayısının yetersiz olması ve bunların belli bölgelerde yer alması nedeniyle tedaviye ulaşmada tedavinin devam ettirilmesinde birtakım sıkıntılar yaşandığı görülmektedir.

Bu konuda, mevcut mevzuat bağımlılıkla mücadele konusunda yetersiz kalmakta, eğitim, önleme rehabilitasyon hizmetleri ise ülke genelinde kapsayıcı ve etkin bir şekilde sunulamamaktadır. Bu kapsamda, madde bağımlılığı ile mücadelede tedavi kapasitesinin artırılması büyük önem taşımaktadır. Buna ilaveten, 18 yaş altı bireylerin tedavilerinin zorunlu olması konusunun ciddi anlamda değerlendirilmesi ve çözüme kavuşturulmasına da acilen ihtiyaç duyulmaktadır.

Bireylerde yol açtığı sağlık sorunlarının yanında sosyal, ekonomik ve asayiş problemlerine de neden olan dolayısıyla bir halk sağlığı problemi olarak topyekûn bir mücadele gerektiren bağımlılık ve bağımlılıkla mücadele konusunda Bakanlığınıza çok önemli ödevler düşmektedir.

Bu bilgiler ışığında;

- 1- Ülkemizde uyuşturucu maddelerin kullanımındaki artışı ve bunun sonucunda ortaya çıkan can kayıplarını nasıl değerlendiriyorsunuz?
- 2- Ülkemizde kaç adet uyuşturucu madde bağımlılığı tedavi merkezi bulunmaktadır? Bu merkezlerden kaç tanesi yatarak tedavi gören hastaları kabul etmektedir?
- 3- Tedavi merkezlerinin sayısını yeterli buluyor musunuz? Bunların sayılarının artırılmasına yönelik olarak hükümetinizin bir çalışması var mıdır?
- 4- Kamusal sağlık kurumlarında yaygın şekilde bağımlılık arındırma ve rehabilitasyon merkezleri kurulmasını zorunlu hale getirmeyi düşünüyor musunuz?
- 5- Özel sektörün sıkı denetim altında bu alanda faaliyet göstermesine olanak sağlamak konusunda düşünceniz nedir?
- 6- 18 yaş altı bireylerin tedavilerinin zorunlu olması konusunun ciddi anlamda değerlendirilmesi ve çözüme kavuşturulmasına ilişkin bir çalışma başlatmayı düşünüyor musunuz?

- 7- Ülkemizde uyuşturucu madde kullanımının önlenmesi kapsamında mevcut yasal ve kurumsal yapıyı ve bu çerçevede yürütülen mücadeleyi yeterli buluyor musunuz? Bu konuda Bakanlığınızın görüşü nedir?
- 8- Bakanlığınızca bu konuda uygulanan özel program ve projeler var mıdır? Bunların bağımlılıkla mücadele ve tedavi konusunda etkinliğini değerlendirip ölçen çalışmalar yaptırınız mı?
- 9- Uyuşturucu madde kullanımının önlenmesi ve tedavi edilmesi kapsamında tüm merkezi ve yerel idarelerin, sivil toplum kuruluşlarının devrede olduğu bütünsel bir modelin kurulması gerektiğine inanıyor musunuz? Bu konuda gerekli yasal altyapıyı kurma konusunda bir hazırlığınız var mıdır?
- 10- Uyuşturucuyla mücadele kapsamında uygulamaya koymayı planladığınız politikalar ve almayı düşündüğünüz önlemler nelerdir?
- 11- Koordinatörü olduğunuz Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulunun son dönemdeki tespit ve gelişmeler nedeniyle yeni bir strateji ve eylem planı oluşturması gerektiğini düşünüyor musunuz?